

Załącznik nr 1

Grupy Wymiany Doświadczeń w zarządzaniu Oświatą

KARTA OPISU DOBREJ PRAKTYKI

1. Tytuł:	
-----------	--

Typ JST	Nazwa JST	Liczba mieszkańców	Obszar tematyczny
Miasto	BŁONIE	ok.20000	2.c Nauczyciel - kompetencje, motywacja, system wspomagania szkół

2. Opis dobrej praktyki:

2.1 Charakterystyka lokalnego systemu (Gdzie? - Tylko to co ważne dla zrozumienia rozwiązania)	Błonie to ok. 20-tys. gmina miejsko-wiejską leżąca 30 km na zachód od Warszawy. W gminie jest 5 przedszkoli, 2 szkoły podstawowe, 2 gimnazja, 1 zespół szkół, złożony ze szk. podst. i gimn. (od 1 IX 2017 – będzie 5 szk. podst.) oraz LO; poza wymienionymi placówkami działa również zespół szkół technicznych, prowadzony przez powiat warszawski zachodni. Od kilku lat rozwija się szkolnictwo prywatne; działają 2 szkoły podstawowe i 6 przedszkoli. Spośród placówek publicznych w 3 funkcjonują oddziały integracyjne; dzieci niepełnosprawne trafiają też do klas masowych, ich liczba z każdym rokiem wzrasta. Obecność dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w szkołach i przedszkolach wymaga wprowadzenia różnorodnych form terapii, nowoczesnych metod pracy, wspomagających zarówno dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, jak i pozostałych uczniów. Jest to dużym wyzwaniem dla nauczycieli i dyrektorów oraz gminy jako organu prowadzącego. Dużym wsparciem dla szkół i przedszkoli jest Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna mająca swą siedzibę w Błoniu. Istotną rolę w tym zakresie odgrywają też stowarzyszenia działające na terenie gminy, w tym zwłaszcza 3 utworzone przy placówkach, w których są oddziały integracyjne. Spośród nich wyróżnia się powstałe w 2008r. Stowarzyszenie O UŚMIECH UCZNIA, działające przy SP2 z Oddziałami Integracyjnymi im. J. Korczaka w Błoniu. Stowarzyszenie to odznacza się dużą aktywnością w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, dzięki którym realizuje wiele inicjatyw wspierających dzieci i młodzież z SP2 i innych placówek edukacyjnych Błonia/okolic. Działania te skupiają się wokół pomocy uczniom, szczególnie o specjalnych potrzebach edukacyjnych, służą też wsparciu nauczycieli, zwłaszcza w zakresie pracy z dziećmi sprawiającymi problemy edukacyjne/wychowawcze, wymagającymi niestandardowych metod i form pracy. Stowarzyszenie ściśle współpracuje z SP2; obie instytucje wspólnie realizują wiele projektów; ta aktywna współpraca została doceniona przez MEN; szkoła i stowarzyszenie dwukrotnie byli finalistami konkursu „Otwarta Szkoła”, a w 2012r. jego laureatami. Bardzo dobrze układa się współpraca stowarzyszenia z gminą Błonie; wiele działań prowadzonych jest w ścisłej współpracy – organizacyjnej i finansowej. Przykładem wspólnie zorganizowanej inicjatywy jest projekt „Kocham Cię, Błonie”, w ramach którego m.in. powstała ścieżka dydaktyczna po zabytkach miasta.
2.2 Problem, który był powodem wdrożenia innowacji. (Dlaczego?)	Główną przyczyną wdrożenia innowacji była zgłaszana przez nauczycieli/terapeutów potrzeba wsparcia w zakresie efektywnej pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym niepełnosprawnymi. Na spotkaniach nauczycieli oraz spotkaniach dyrektorów z Burmistrzem sygnalizowano też potrzebę wymiany doświadczeń pomiędzy pedagogami oraz chęć większej integracji środowisk nauczycielskich. Z czasem okazało się, że dotyczy to nie tylko błońskich placówek, ale także szkół i przedszkoli z okolicznych gmin. Wśród przyczyn, które wpłynęły na organizację Forum Edukacyjnego, wymienić też należy dążenie do budowania i umacniania partnerstwa pomiędzy gminą a stowarzyszeniami. Błonie widzi w Stowarzyszeniu, które podjęło trud organizacji Forum, ważnego partnera wspierającego Samorząd w wykonywaniu zadań ustawowo mu powierzonych. Innowacja dobrze wpisuje się w <i>Program współpracy gminy Błonie z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego</i>. Inicjatywa rozpoczęcia Forum Edukacyjnego leżała po stronie Stowarzyszenia; gmina zaakceptowała pomysł i od 7 lat udziela mu wsparcia organizacyjnego i finansowego, uczestnicząc w rozwoju tej innowacji.

2.3 Na czym polega zastosowane rozwiązanie? (Co?)	Odpowiedzią na przedstawiony wyżej problem jest inicjatywa organizacji tzw. Forum Edukacyjnego. Forum to dwudniowe spotkanie nauczycieli/terapeutów, zainteresowanych różnymi formami pracy z dziećmi. Organizowane jest od 2010 roku, corocznie, najczęściej w październiku, w godzinach popołudniowych (najczęściej 15.00-19.00), tak aby możliwy był udział w nim dużej grupy nauczycieli i aby nie kolidowało to z zajęciami lekcyjnymi. Tematyka Forum odpowiada na potrzeby zgłaszane przez nauczycieli, a w ostatnim czasie także rodziców, którzy również zainteresowani są taką formą wsparcia i coraz chętniej biorą w nim udział. W każdym Forum biorą udział przedstawiciele gminy (sam Burmistrz, jego zastępca lub pracownicy Wydziału Oświaty). Aby Forum było efektywne, pojawiają się na nim różne rodzaje działań. Są to prelekcje/prezentacje zaproszonych autorytetów, najczęściej z kręgów akademickich, np. gośćmi IV Forum była prof. dr hab. E. Gruszczyk-Kolczyńska z APS-u i dr Izabela Krauze z UW. Ważną częścią warsztatów są warsztaty prowadzone przez trenerów zewnętrznych (np. z Klanzy, Pracowni Twórczego Rozwoju Dziecka Kredka) oraz/lub nauczycieli i terapeutów z SP2. Jeśli w roli prowadzących warsztaty występują terapeuci z SP2, bardzo często współuczestniczą w nich rodzice i dzieci. Formuła Forum zakłada otwarty udział w poszczególnych działaniach wszystkich osób zainteresowanych danym tematem, mających potrzebę zdobycia/pogłębienia wiedzy i umiejętności w proponowanym zakresie. Prelekcje odbywają się z udziałem wszystkich uczestników Forum w sali gimnastycznej SP2, warsztaty mają miejsce w różnych pomieszczeniach/gabinetach terapeutycznych, często z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu i pomocy dydaktycznych. Na warsztaty obowiązują zapisy, przy czym, jeśli ich temat interesuje większą liczbę osób, organizowane są dwukrotnie, tak aby każda osoba mogła wziąć w nich udział. Forum towarzyszy często kiermasz książek i gier edukacyjnych. Przy organizacji Forum przyjęto następujące zasady: • Program Forum jest wynikiem ustaleń podjętych we współpracy z nauczycielami/dyrektorami szkół i gminą Błonie. Najczęściej odpowiada na problemy, które pojawiają się w szkołach/przedszkolach (np. sposób pracy z dziećmi z autyzmem i Zespołem Aspergera) lub jest skorelowany z działaniami podejmowanymi przez gminę w poszczególnych placówkach (np. podjęty w 2016r. temat kompetencji kluczowych, edukacji matematycznej, eksperymentowania w szkole połączony z realizowanym przez 2 kolejne lata w 3 szkołach programem unijnym). • Podczas Forum obowiązuje ewidencja uczestników, mogą oni jednak wybierać spośród tematów te, które ich interesują, nie jest konieczny udział we wszystkich działaniach. • Udział w Forum jest bezpłatny.
2.4 Kto, kiedy i co zrobił? (Jak?)	Głównym organizatorem Forum jest Stowarzyszenie O UŚMIECH UCZNIA oraz Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka w Błoniu, w budynku której się odbywa. Organizacją tego wydarzenia zajmuje się kilkusobowa grupa członków stowarzyszenia – nauczycieli, w tym doradca metodyczny i dyrektor i/lub wicedyrektor SP2. Wszystkie działania związane z przygotowaniem Forum wykonują wolontariacko. Gmina wspiera inicjatywę finansowo i organizacyjnie, uczestniczy w przygotowaniu programu Forum, zapraszaniu gości itp. Stowarzyszenie poszukuje też innych partnerów mogących wesprzeć organizację imprezy, w tym zwłaszcza finansowo. Dzięki dużej aktywności zdobywa środki zewnętrzne, np. z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, MEN, różnych fundacji, np. Fundacji Banku Zachodniego (w ramach Programu mPotęga). Przy organizacji Forum bardzo ważne jest sprowadzenie do Błonia osób, które mają odpowiednią wiedzę, duże doświadczenie w temacie wybranym na dany rok. Czasem wymaga to wielu starań i zachodów. W tym względzie konieczna jest współpraca ze środowiskami akademickimi (Uniwersytet Warszawski, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej), ośrodkami doskonalenia nauczycieli (ORE, MSCDN) oraz różnymi fundacjami i stowarzyszeniami (np. Klanza, Stowarzyszenie Pomocy dzieciom z Ukrytymi Niepełnosprawnościami im. Hansa Aspergera „Nie-Grzeczne Dzieci”, Fundacja Synapsis). Często nawiązana przy okazji organizacji Forum współpraca się rozrasta, jej konsekwencją są kolejne działania, najczęściej zainspirowane tematem poruszonym podczas imprezy. Tak było w 2015r., kiedy jedną z prelegentek była pani dr Agnieszka Olechowska z APS-u, współpracująca z B. Pheloung, autorką programu percepcyjno-motorycznego Move to Learn (Ruch dla Uczenia się”). Program ten tak zainteresował nauczycieli, że w konsekwencji gmina Błonie zdecydowała się na organizację szkolenia dla wszystkich zainteresowanych osób. Wzięło w nim udział 15 nauczycieli. Zdecydowanie największą grupę uczestników Forum stanowią nauczyciele/terapeuci/psycholodzy/pedagodzy z błońskich szkół i przedszkoli oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, w ostatnich latach jednak coraz częściej pojawiają się też osoby z ościennych gmin (np. Sochaczewa, Grodziska, Borzęcina, Płochocina). Coraz większą grupę uczestników imprezy tworzą rodzice, zainteresowani danym tematem lub namówieni do udziału przez

	nauczycieli. Często są to rodzice uczniów niepełnosprawnych, poszukujący podczas Forum odpowiedzi na pytania dotyczące działań, które mogą podjąć, aby pomóc swoim dzieciom. Informacje o terminie Forum i jego programie przesyłane są do szkół/przedszkoli elektronicznie, pojawiają się na stronie internetowej Błonia oraz na afiszach wywieszanych w różnych miejscach na terenie miasta. Formuła Forum ulegała ewaluacji. Na początku było to spotkanie jednodniowe, ograniczało się do jednego wykładu i kilku, maksymalnie półgodzinnych warsztatów, przede wszystkim prezentujących różne formy terapii. Z czasem przedsięwzięcie się rozrosło; zwiększył się zakres poruszanych tematów, rodzaje podejmowanych działań, liczba uczestników. Forum podlega ewaluacji; wyniki są analizowane przez Zespół zajmujący się jego przygotowaniem. Brane są one pod uwagę przy organizacji kolejnych Forów, w tym zwłaszcza przy wyborze ich tematyki i decyzji o zapraszanych gościach.
2.5 Z jakim skutkiem? <i>(Jakie efekty osiągnięto?)</i>	Organizowane od 2010r. Forum cieszy się wzrastającym zainteresowaniem nauczycieli/terapeutów/rodziców, corocznie uczestniczy w nim ok. 80-100 osób. Sądzić więc należy, że inicjatywa jest trafiona, potrzebna, a jej skuteczność wzrasta. Najważniejsze efekty: • inicjatywa jest odpowiedzią na lokalne potrzeby, stanowi praktyczne wsparcie nauczycieli/terapeutów/rodziców w zakresie sygnalizowanych przez nich, zdiagnozowanych potrzeb, • integracja nauczycieli/terapeutów z różnych placówek, wymiana doświadczeń, • często poruszane podczas Forum tematy są inspiracją do dalszych działań inicjowanych przez pedagogów, np. organizacji specjalistycznego szkolenia lub wprowadzenia innowacji pedagogicznej. Skłaniają też do wprowadzenia nowatorskich metod i form pracy (tak było z Metodą Warnkego) i/lub zakupu nowoczesnych pomocy edukacyjnych (np. klocki Lego w nauczaniu matematyki), • zainteresowanie społeczności lokalnej problemami edukacji, zachęcenie do współpracy, • współpraca stowarzyszenia i samorządu pozwala na pełniejsze zdiagnozowanie lokalnych problemów i potrzeb; współpraca ta daje obopólne korzyści gminie i stowarzyszeniu.
2.6 Ile to kosztowało? <i>(Informacja o kosztach systemu)</i>	<u>Koszty związane z opracowaniem i uruchomieniem systemu:</u> Brak kosztów. <u>Koszty bieżące związane z funkcjonowaniem systemu (roczne):</u> Organizacja wydarzenia-praca społeczna członków Stowarzyszenia. Największy koszt stanowią płace zaproszonych autorytetów i warsztaty, jeśli organizowane są przez instytucje zewnętrzne; często jednak występujące osoby nie pobierają wynagrodzenia. Bezkosztowo organizowane są warsztaty prowadzone przez nauczycieli/terapeutów SP2. Koszt stanowi słodki poczęstunek dla uczestników Forum. Wydawane corocznie środki oscylują w granicach 500-2500zł. Pokrywane są one z funduszy gminy i ze środków zewnętrznych zdobytych przez Stowarzyszenie.
2.7 Dlaczego warto promować to rozwiązanie? <i>(Ocena w skali 1-5 plus krótkie uzasadnienie)</i>	<u>Waga problemu:</u> Ocena 5 Waga problemu - duża. W szkołach i przedszkolach pojawia się coraz więcej dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, często bardzo złożonych; istnieje duża potrzeba wsparcia nauczycieli, którym często brakuje szczególnie praktycznych umiejętności do pracy z tymi uczniami. Forum nie jest panaceum na wszystkie problemy, nie daje gotowych rad; odgrywa rolę wspierającą, inspirującą jego uczestników do dalszej pracy nad rozwiązaniem problemu. <u>Innowacyjność podejścia:</u> Ocena 3 Sam pomysł nie jest wyjątkowo innowacyjny. Nowatorskie są poruszane podczas Forum zagadnienia, możliwość podyskutowania na ich temat w gronie nauczycieli, rodziców, autorytetów z dziedziny pedagogiki, psychologii, terapii (bez ponoszenia dodatkowych kosztów /blisko miejsca zamieszkania). Istotna jest też kontynuowana od 7 lat współpraca gminy, stowarzyszenia i szkoły w zakresie organizacji tego wydarzenia. Gmina wspiera w ten sposób inicjatywę lokalną, przyczyniając się do wzmocnienia potencjału organizacji oraz wpływając na rozwój wolontariatu. <u>Skuteczność rozwiązania:</u> Ocena 4 Forum Edukacyjne nie jest lekarstwem na wszystkie problemy, nie daje gotowych rozwiązań, jest tylko jedną z form wsparcia nauczycieli/rodziców, inicjatywą możliwą do przeprowadzenia w stosunkowo prosty sposób i przy zaangażowaniu relatywnie niewielkich kosztów finansowych. Ważne

	dla jak najwyższej efektywności – tego typu inicjatywa powinna mieć maksymalnie praktyczny charakter. Konieczne duże zaangażowanie organizatorów.
	Replikowalność - liczba JST, które mogą z niego skorzystać: Ocena 5 Replikowalność – bardzo duża. Praktycznie wszystkie JST mogą podjąć taką inicjatywę, najlepiej we współpracy z z NGO. Przedsięwzięcie jest relatywnie tanie i dość łatwe do przeprowadzenia. Poza wsparciem dla nauczycieli/terapeutów/rodziców może być też dobrym przykładem kooperacji gminy/powiatu z sektorem pozarządowym. Pozwala na tworzenie wspólnych zespołów doradczych i inicjatywnych skupionych wokół określonego wspólnego celu wpisującego się w system wspomagania szkół/przedszkoli.
2.8 Zalecenia dot. replikacji narzędzia (Ryzyka i ograniczenia, na które należy zwrócić uwagę)	Inicjatywa jest stosunkowo łatwa do przeprowadzenia, muszą być jednak spełnione warunki, które pozwolą na wypracowanie strategii działania pozwalającej na osiągnięcie jak najlepszych rezultatów. Bardzo ważna jest diagnoza potrzeb, najlepiej dokonana przy współudziale stowarzyszenia, szkół i organów gminy oraz wspólne planowanie działań zmierzających do realizacji wyznaczonych celów. W przypadku Forum Edukacyjnego najważniejsze jest, aby jego tematyka odpowiadała sygnalizowanym potrzebom; jeśli temat będzie nietrafiony, zainteresowanie tą formą wsparcia szkół/przedszkoli będzie niewielkie. Bezwzględnie konieczne jest zaangażowanie grupy osób przygotowujących imprezę, badających jej skuteczność, diagnozujących potrzeby środowiska. To może być stowarzyszenie; ciężar organizacji podjąć może jednak także, np. szkoła, PPP, doradca metodyczny, Wydział Oświaty. Najlepsze rezultaty przynosi współpraca wszystkich tych instytucji. Należy też zwrócić uwagę na termin imprezy. W naszym przypadku są to 2 popołudnia, co nie zawsze jest najlepszym wyjściem (zmęczenie uczestników po całym dniu pracy). Inne możliwości: sobota, co też często spotyka się z nie najlepszym przyjęciem nauczycieli lub organizacja spotkania w czasie godzin pracy (np. 9.00-16.00). To ostatnie wyjście wymaga oddzielnego pomieszczenia (np. Centrum Kultury) i niestety wyklucza udział w Forum wszystkich zainteresowanych osób. Żadne z proponowanych wyjść nie jest idealne.

3. Namiary na osobę, która może przekazać szczegółowe informacje na temat rozwiązania

Imię i Nazwisko	Aldona Cyranowicz	Funkcja	Dyrektor szkoły
Adres	ul. Mokra 10D, 05-870 Błonie	Telefon	601873105
E-mail	a.cyranowicz@tlen.pl		

4. Wzorcowe dokumenty i materiały dostępne dla podmiotów zainteresowanych replikacją

Opis dokumentu / materiału	Forma udostępnienia: załącznik (preferowane) / link
1. Programy Forum Edukacyjnego	Załącznik